

Sak

Hyttebygging, Ustevatu, Hol k., Buskerud

Dok. nr.	Datum	Dokumentets art	Merknader
①	3/3-78	Notat om Hf. samtale med Borgkonsult	
②	3/3-78	Brev Borgkonsult - U.O.	in planskisse & kart NOV 1974 306
③	4/4-78	Oversikt over veg. kulturminner i planområdet.	
④	4/4-78	Notat om Hf. samtale med K. Hovland, Borgkonsult.	
(5)	14/4-78	Brev til Borgkonsult Hf	
6	19/4-78	Brev Borgkonsult - U.O.	
7		Kartbilag til 6, m 1-10000	
8		Brev A.B. Johansen - U.O.	
8b		Kart-bilag til 8	
9		Brev U.O. - Borgkonsult-	

NOTAT

om tlf. samtale med Borgconsult, Carl Johansgt.10, 1700 Sarpsborg.
Firmaet planlegger hytteområde på S-siden av Ustevatn, Hol komm.,
Buskerud. Interessent er Hol komm. I området planlegger NVE(?)
kraft-inngrep.

Kontakter i firmaet: Hovland eller Halvorsen. Tlf. (031) 53183

Planer og kart sendes U.O.

H.Braathen.

31/3-78

OVERSIKTSPLANLEGGING - REGULERING OG DETALJPLANER - PROSJEKTERING

Konservator Helge Bråthen
Oldsakssamlingen
Universitetst i Oslo
Fredriksgt. 2-3
Oslo 1

HOVEDKONTOR :

Karl Johansgt. 10
1700 SARPSBORG
Bankgiro 6129.05.16217
Postgiro 309757
Tlf. 031/53183 - 56079

AVDELINGSKONTORER :

Bryggerigt. 42
2300 HAMAR
Tlf. 065/21698

Prinsensgt. 2 a 3
7000 TRONDHEIM
Tlf. 075/22067

Deres ref.

Vår ref. KH/bt

DEN, 31/3 1978

VEDR. REGISTRERING AV KULTURMINNER, USTEVANN, HOL KOMMUNE.

I henhold til avtale 31/3 d.å. oversendes et kart som viser det aktuelle planområdet, spesielt området mellom vannet og tregrensa.

I Generalplan for Hol kommune er det ikke registrert noen kulturminner i dette området.

I Samordnet plan for Hardangervidda fra 1973 illustrasjon nr. 16b er det tatt med flere kulturminner, registrert på kart i mål 1:250.000, (se vedlegg).

Under befaring i området har en registrert noen steinbuer, og disse er avmerket med grønt på vedlagte kartutsnitt.

På forhånd takk.

Med hilsen
BORGKONSULT A/S

Kristin Hovland
landsk.ark. mnl

25

Kartet bygger på de undersøkelser som hittil er gjort på Hardangervidda. Det fremgår at store områder er meget lite undersøkt. De angitte områdene gir derfor en svært foreløbig status, men kan være rettleidende inntil videre. Imidlertid er undersøkelsene rettet mot sannsynlige funnsteder. I forhold til sannsynlige forekomster er derfor en større del undersøkt enn det kartet gir uttrykk for.

Vi ser at dalførene peker seg ut som viktige for forståelsen av Hardangerviddas kulturhistorie. Dertil er Sentralvidda og deler av Nordvidda spesielt interessante. De gamle slepene er bindeledd. Kilder: (Hardangerviddaprojektet for tverrvitenskapelig kulturforskning og Riksantikvaren).

Målestokk 1 : 250 000

ILLUSTRASJON

NR.16 b

1973

SAMORDNET PLAN

HARDANGERVIDDA

FREMLAGT AV UTVALGET FOR SAMORDNET PLAN-
LEGGING AV HARDANGERVIDDA. OPPRETTET VED
KONGELIG RESOLUSJON 20. AUGUST 1971.

KULTURMINNER

I. Vidlegg til ②

KOPI

TEGNFORKLARING

- 1 }
● 2-5 } STEINALDER LOKALITET
● 6-10 }
- ◻ 1 }
◻ 2-5 } FELÆGER
◻ 6-10 }
- 1 }
■ 2-5 } FORHISTORISK TUFT
■ 6-10 }
- ▲ 1 }
▲ 2-5 } DYREGRAV
▲ 6-10 }
- ⊙ 1-5 }
⊙ 6-10 } SINDER, BLÅSTERPLASS
- * 1-10 }
* ≥ 10 } KULLMILE
- 1 }
○ 2-3 } DRIVFANGSTANLEGG
- MØRK BRUN - GRUNDIG UNDERSØKT OMRÅDE, MED HENBLIKK PÅ EN ELLER FLERE TYPER KULTURMINNER
- LYS BRUN - OVERFLADISK UNDERSØKT OMRÅDE
- HOVEDVEG
- HANDELSPLASS

Kartet er laget av Hardangerviddaprojektet for tverrfaglig kulturforskning ved Universitetet i Bergen.

Vi ser at det er særlig de østlige daler i tillegg til Sysendalen som er rike på kulturminner.

Kulturminnene opptrer også hyppig ved alle de større vatna.

Det går fram av kartet at Hardangervidda er svært ujevnt dekket av registreringer.

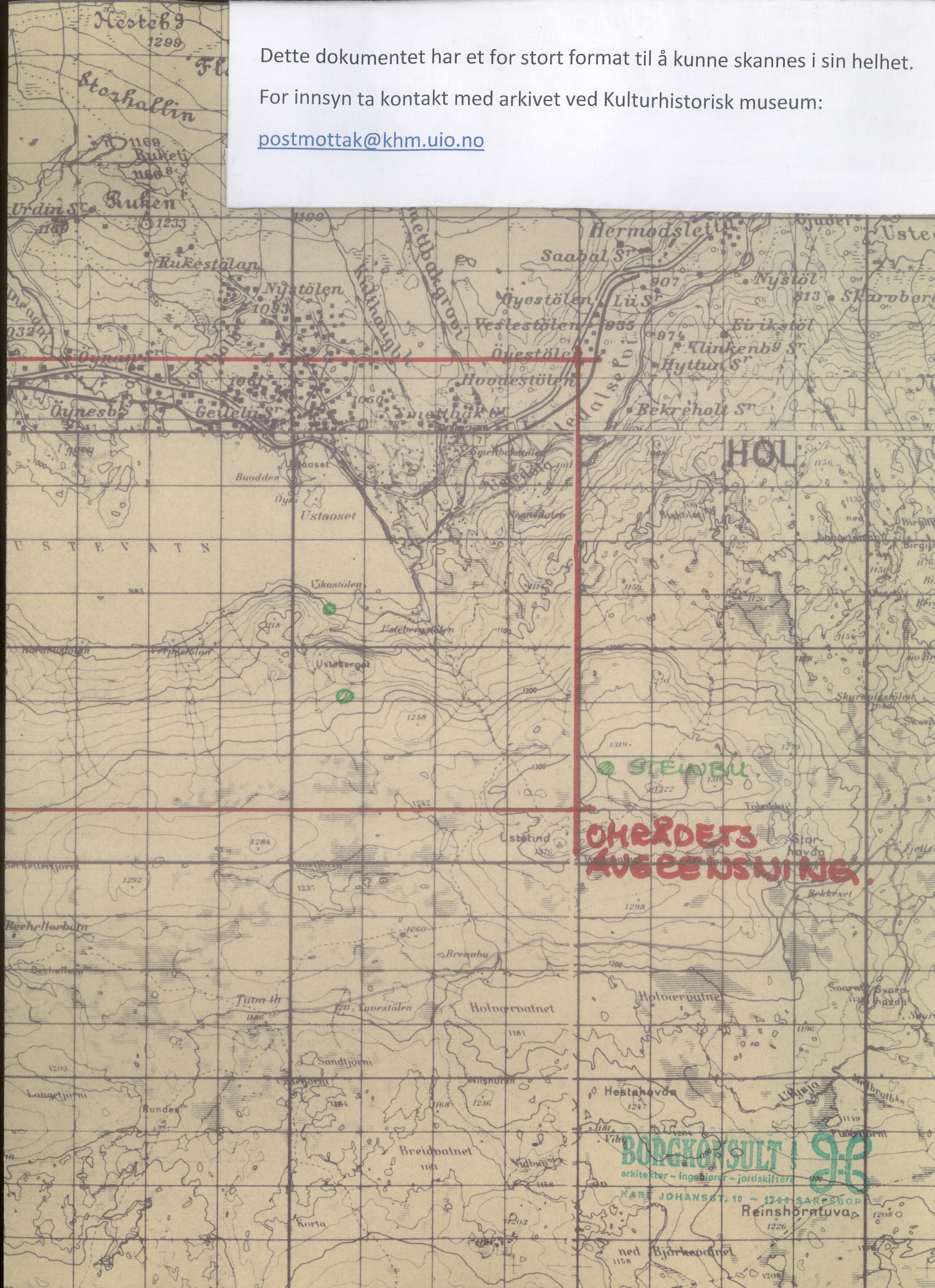
For å forstå tidligere slekters liv og virke er sammenheng i landskapet viktig. I områder som har vassdragsreguleringer er mange typer av kulturminnene ødelagt. Muligheten til en forståelse av de tidligere kulturer er da svært redusert.

KOPI

Dette dokumentet har et for stort format til å kunne skannes i sin helhet.

For innsyn ta kontakt med arkivet ved Kulturhistorisk museum:

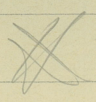
postmottak@khm.uio.no

II. Vedlegg til (2)

M 1:50000

Översikt över kulturminnen ved Ustevatu og Støtjorden
iflg HTK - Samordnet plan for Hardangervidda
NOU 1974-30A

Ustevatu :

Steinalderlokaliteter :	inntil	55
Feløger :	"	30
Forkrist. tuft :		1
Dyregrao :		1
Blåsteyplass :	"	20
Kullmiler :		stort antall.

Støtjorden :

Steinalderlokaliteter :	inntil	7
-------------------------	--------	---

Området er kun overfladisk registrert.

H.B.

NOTAT

om tlf. samtale med Kristin Hovland, Borgkonsult A/S.

Jeg fortalte Hovland at fornminnetettheten er meget stor i planområdet, og at saken skal framlegges på møte i Fornminnekomiteen 10/4-78. Jeg lovte henne en snarlig uttalelse etter møtet.

4/4-78

Helge Braathen.

14. april 1978.
HB/EN

Borgkonsult A/S,
v/Kristin Hovland,
Karl Johans gt. 10,
1700 SARPSBORG.

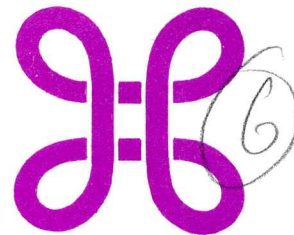
HYTTEBYGGING VED USTEVATN, HOL KOMMUNE, BUSKERUD.

Det vises til Deres brev av 31.3.78 og telefonsamtale 4.4.78. Som nevnt i telefonsamtalen er fornminnetettheten meget stor i området, særlig er det registrert et stort antall steinalderboplasser og rester etter jernvinnevirksomhet.

Før vi kan gi en endelig uttalelse i saken, vil vi be om at det arrangeres en fellesbefaring med deltakere både fra Borgkonsult og Universitetets Oldsaksamling. Vi ser gjerne at De kontakter oss etter 24/4-78 for avtale om en slik befaring. Henvend Dem da til førstekonservator Christensen.

Med vennlig hilsen

Helge Braathen

OVERSIKTSPLANLEGGING - REGULERING OG DETALJPLANER - PROSJEKTERING

J. 711/78

Oldsakssamlingen
v/konservator Helge Braathen
Universitetet i Oslo
Fredriksgt. 2
Oslo 1

Sandesundsvn. 21

HOVEDKONTOR :

~~KARLSKROG 110~~

1700 SARPSBORG

Bankgiro 6129.05.16217

Postgiro 309757

Tlf. 031/53183 - 56079

AVDELINGSKONTORER :

Bryggerigt. 42

2300 HAMAR

Tlf. 065/21698

Prinsensgt. 2 a 3

7000 TRONDHEIM

Tlf. 075/22067

Deres ref.

Vår ref. KH/bt

DEN, 19/4 1978

VEDR. REGISTRERING AV KULTURMINNER, USTEVANN, HOL KOMMUNE.

Det vises til Deres brev av 14/4 d.å. samt tidligere kontakt vedr. ovenfornevnte sak.

Med det arbeidsprogram og den økonomiske ramme vårt oppdrag er basert på, har vi ikke anledning til å delta i noen befaring i området for denne registreringen spesielt. Vi er imidlertid svært interessert i å få registrert verdifulle kulturminner, både angitt på kart og ved beskrivelse. I denne anledning oversendes et kart over området i mål 1:10.000. Som tidligere nevnt kjenner vi til at lignende registreringer i området er utført i forbindelse med utarbeidelsen av plan for Hardangervidda.

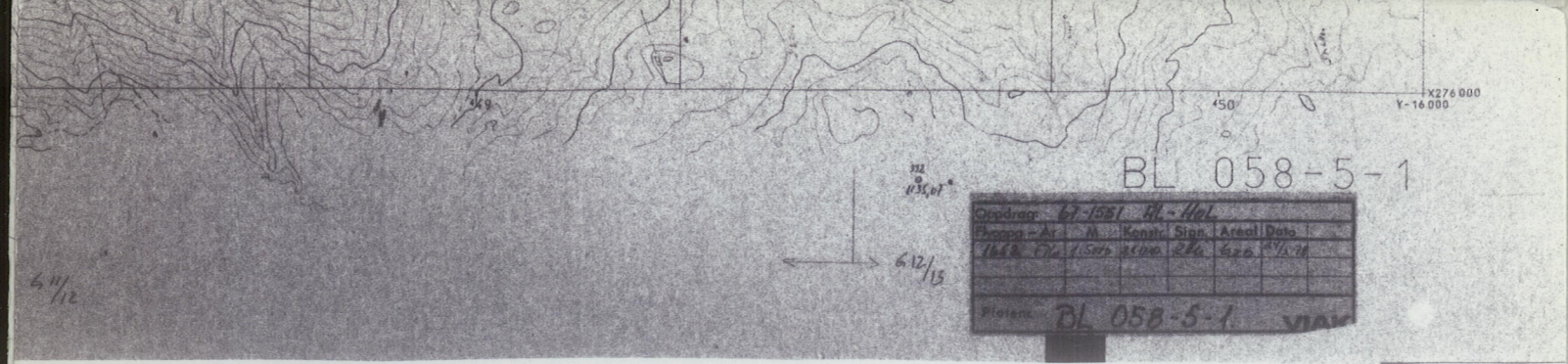
På grunn av stort tidspress på vårt arbeid, vil vi være takknemlig om Deres registreringer kan oversendes oss innen 5. mai d.å.

Når vår eventuelle neste befaring i området er tidsbestemt, kan vi om ønskelig ta kontakt for koordinering av en befaring også med Oldsaks-samlingen.

Med hilsen
BORGKONSULT A/S

Rune S. Halvorsen
ingeniør

Kristin Hovland
landsk.ark. mmla

Dette dokumentet har et for stort format til å kunne skannes i sin helhet.

For innsyn ta kontakt med arkivet ved Kulturhistorisk museum:

postmottak@khm.uio.no

7

Arkeologisk museum i Stavanger

8/15/78
8

Postadr: Boks 478
N 4001 Stavanger Norge
Kontor: Storgaten 27
Telefon: (045) 28575
Postgiro: 3.78 24 71

Førstekonservator Irmelin Martens
Universitetets oldsaksamling
Fredriksgt. 2
Oslo 1

Deres ref.

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
ABJ/eib J78/783-315

Dato
8. mai 1978

Kjære Irmelin

Jeg har stadig satt meg ned med dagbøkene mine fra 1972 for å lage en rapport om S-siden av Ustevatn. En dag skal jeg nok få såpass pusterom at det lykkes. Men det vil ta litt mere tid. I mellomtiden sender ./.

jeg deg som nødhjelp kopi av et kart der jernvinnesporene er tegnet inn.

Den sonen der jeg har lett forsvarlig, ligger mellom stranda og den grønne streken, dvs. at den omfatter hele bjørkeskogbeltet. Skogen er utrolig tett nå etter at stølingen sluttet, slik at du må regne med at en god del er oversett.

Av særlig viktige momenter vil jeg framheve: - Det er et klart skille ved Lauvvikstølen. Vest for den finnes ikke jernvinnespør. Jeg har lett så bra at de som måtte finnes, må være meget lite iøynefallende. Derimot finnes det fine dyregraver ved Sundet. Men de kjenner du fra DAMR-registreringen der. Ø for Lauvika er det tett-i-tett med jernvinne. Der må de ha nyttet ut det som fantes av skog. - De dateringene jeg har hittil, har du fått: T-1416 og 1417 er slagghaugen v/blestertufta på Lauvvikstølen, og T-1506 er slagghaugen på neset innenfor Digernes. Begge steder ser

ut til å være overgangen yngre jernalder/middelalder, etter de ukalibrerte tallene å dømme.

- Resten av S-siden av Ustevatn Ø-over fra Verpestølen kjenner jeg også bra, men der er det så mange moderne inngrep at det er mindre interessant. Foruten de to jernvinneanleggene ved Verpestølen kjenner jeg en rekke kullmiler både der og Ø-over mot Ustebergstølen. Videre nedover mot Geilo er det helt fullt av jernvinne (minst 800 miler og 80 blesteranlegg).

- Det er påfallende at jernvinnesporene er så konsentrert nede ved stranda. Hensikten med å brenne kull og å blestre akkurat der var vel å redusere frakutgiftene.

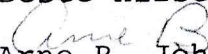
- Nordsida av Ustevatn har nok også hatt en del jernvinne, men der er det nesten ikke en uforstyrret flekk igjen mellom hyttene. Derfor er det lite å hente for forskningen der.

- Blesterplassene både ved Verpestølen, ved Digernes og ved Lauvvika er meget fint bevart, og representerer den ytterste utkant av jernvinneteknologien i Hallingdal. På Verpestølen og Lauvvika er det tuft m/slagghaug. Ved Digernes fant jeg ikke tuft, men det er ikke utelukket at den finnes om skogen ryddes. Anlegget ved Lauvvika er særlig fint. Det har hus med 2 rom, slagghaug utenfor og en hop med kullmiler omkring.

- Jernvinna langs S-sida av Uskevatt er samlet en så viktig kunnskapskilde for fremtidens forskning at det vil være meget beklagelig om det ble ytterligere hyttebygging der. Dessuten vil etterhvert S-sida bli et viktig opplevelsesområde for befolkningen fra N-sida. Derfor bør grensen for hytteekspansjonen på S-sida fortsatt gå ved Verpestølen. Helst burde den ligget enda lengre mot Ø.

Jeg håper dette er til hjelp for deg, selv om du hverken får bilder eller nærmere beskrivelser foreløpig.

Beste hilsen

Arne B. Johansen

29. mai 1978
AEC/LR

Borg konsult A/S
Att. Kristian Hovland
Sandesundsvn. 21
1700 SARPSBORG

Hytteplan/Kulturminner v/ Ustevann, Hol, Buskerud.

Det vises til tidligere korrespondanse og telefonkontakt om saken.

Det vi kjenner til av kulturminner i området, er det som ble registrert av Hardangerviddaprojektet for tverrvitenskapelig kulturforskning i tiden 1969 - 1974. Opplysningene i N.O.U. 1974 - 30 AB, Hardangervidda-planen, bygger også på disse registreringene.

Jeg vedlegger kopi av kart der prosjektleder Arne B. Johansen har lagt inn sine funn av jernvinneplasser, kullmiler og slagghauger. Vest for Lauvvikstølen er det ikke spor etter jernvinne, men vi har flere jernvinneforekomster lenger øst, som ikke er på Johansens kart.

Hardangerviddaprojektet har i alt funnet 55 steinalderlokaliteter ved Ustevann og 7 ved Støtffjorden. Ved Ustevann er det videre funnet en forhistorisk hustuft, en dyregrav og 20 jernvinnelokaliteter. I tillegg er det funnet et stort antall kullmiler som har sammenheng med jernutvinningen. Alt dette er fredete fornminner etter fornminneloven. De omkring 30 felægge som er registrert i området er ikke fredet ved lov, men mange av dem er meget verneverdige kulturminner.

De personer som i sin tid foretok registreringene, sitter nu i andre stillinger med stort arbeidspress, og jeg har derfor ennå ikke fått alt relevant materiale tilsendt. Det vil derfor fortsatt være en

såvel praktisk som økonomisk fordelaktig løsning å foreta en fellesbefaring i området, som foreslått i vårt brev av 24/4 d.å. Befaringen må foretas på helt snøbar mark. 9

Vi hører gjerne fra Dem når dette er aktuelt.

Beste hilsen

Arne Emil Christensen

Vedlegg

Lov om fornminne.

Ndal til TOP ARK

Jeg ringte med Halvorsen

4/1 - 79. Borgkonsult- uarbejdet

planene i forbindelse med
skjønnsrettsak for fremføring

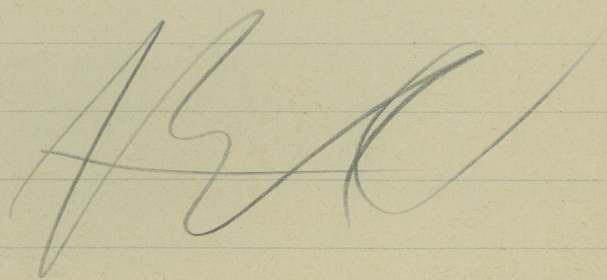
av kjøper-krav, som del
av en konsultationsanalyse. De

tar kontakt- hvis det blir

aktuelt - og gå videre

med konkrete utbyggings-

planer

Gårds/bruksnavn Hytteplan på Ustaoset	
G.nr./br.nr.	
Kommune Hol	Fylke Buskerud

NOTAT TIL TOP.ARK.

Bygnings- og regulerings-sjef Mørk, Hol kommune, ringe 13. mai 1986. Han gjorde oppmerksom på at sneen er på det nærmeste gått i Hovet, slik at vi ved utgangen av mai burde kunne utføre vår befarings- og et par av planene.

Jeg minnet ham om at vi ennå ikke har mottatt svar på vår henvendelse om hytteplanen på Ustaoset ved byggmester Per Westgaard.

Han opplyste da at kommunen anser seg som ferdige med sin behandling av den saken, og at man ikke har intensjoner om å oversende saken til oss. Miljøverndepartementet har saken til stadfesting. Forøvrig var saken behandlet i kommunen før vi var kommet inn som høringsinstans. Var det saksbehandlingsfeil, så er det Miljøverndepartementets oppgave å avdekke dette.

U.O. 13. mai 1986

Tom H. Haraldsen